

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาประสิทธิผลของการให้คำปรึกษาโดยเภสัชกรร้านยาเพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นหญิง

ผู้เขียน นางสาวณัฐนันท์ บาระมี

ปริญญา เกษศาสตรมหาบัณฑิต (เภสัชกรรมคลินิก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อ.ดร.เพ็ญกาญจน์ กาญจนรัตน์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อ.ดร.อรุณรัตน์ ลักขณศิริ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผศ.ดร.หทัยกาญจน์ เขาวนพูนผล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้นและมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ต่ำ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำแนะนำปรึกษาส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยจากเภสัชกรร้านยาต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ความตั้งใจ ทักษะคิด และการรับรู้ประสิทธิผลแห่งตนต่อการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (one group pre-post test design) และรูปแบบการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (analytical cross-sectional study) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ครอบคลุมตัวอย่างจากวัยรุ่นหญิงอายุ 18 – 25 ปี ที่มาใช้บริการร้านยาที่เข้าร่วมการวิจัย 2 ร้าน ระหว่าง 2 ธันวาคม 2554 – 29 กุมภาพันธ์ 2555 ผ่านการคัดกรองประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ และความเสี่ยงต่อโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างได้รับคำปรึกษาด้านโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันและการใช้ถุงยางอนามัยตามแนวทางการให้คำปรึกษาส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นหญิงโดยเภสัชกรร้านยา 1 ครั้งประมาณ 30 นาที ติดตามผลภายหลังได้รับคำปรึกษา 30

วัน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และสมการถดถอยโลจิสติก ทดสอบความแตกต่างด้วย McNemar Test ที่ค่าความเชื่อมั่น 0.05

กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์การคัดกรอง 65 คน ติดตามผลหลังจากได้รับคำปรึกษาได้ 52 คน โดย มีอายุเฉลี่ย 19.7 ± 1.5 ปี ร้อยละ 98.5 เป็นนักศึกษา ร้อยละ 81.5 มีการศึกษาสูงสุดระดับประกาศนียบัตรและอนุปริญญา ร้อยละ 33.8 ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 66.2 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์หรือใช้บางครั้ง การหาความสัมพันธ์พบว่าทัศนคติของวัยรุ่นหญิงด้านความชอบใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และการรับรู้ประสิทธิผลแห่งตนในการจัดหาถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (adjusted OR = 10.21, CI = 2.72 – 38.34, p=0.001 และ adjusted OR= 6.72, CI=1.77 – 25.47, p = .005 ตามลำดับ) หลังกลุ่มตัวอย่างได้รับคำปรึกษาส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยเภสัชกรร้านยา ทำให้มีความตั้งใจชักชวนคู่นอนให้ใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 63.5 เป็น 82.7, p = .021) และมีความชอบเตรียมถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 30.8 เป็น 53.8, p = .004) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการให้คำปรึกษาส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยเภสัชกรร้านยา ทำให้มีผู้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36.5 เป็น 42.3 ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประสิทธิผลแห่งตนในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.7 เป็น 50.0 แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p=.549 และ .064 ตามลำดับ)

วัยรุ่นหญิงที่ได้รับคำปรึกษาส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ มีความพึงพอใจต่อเภสัชกรผู้ให้คำปรึกษา และความรู้ที่ได้รับเป็นส่วนใหญ่ และนอกจากนี้ยังมีความพึงพอใจต่อสื่อและเวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษา มุมหรือบริเวณให้คำปรึกษาทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความพึงพอใจน้อยที่สุด

Thesis Title Study of Effectiveness of Counseling by Drugstore Pharmacist to Promote Condom Use for Sexual Relationship in Female Adolescents

Author Miss Nattanan Baramee

Degree Master of Pharmacy (Clinical Pharmacy)

Thesis Advisory Committee

Dr. Penkarn Kanjanarat	Advisor
Dr. Aroonrat Lucksiri	Co-advisor
Assist. Prof. Dr. Hathaikan Chowwanapoonpohn	Co-advisor

Abstract

Adolescents were at risks of HIV/STDs infection according to recent report of with reports of low rates condom use and risk. This study aimed to assess the effectiveness of drugstore pharmacist counseling on promoting condom use behaviors and psychosocial parameters of female adolescents. One group pre-post test design was used to compare frequency of condom use, intention and attitude toward condom use, and self-efficacy to use condom. This study identified factors associated with frequency of condom use using an analytical cross-sectional study design. Thai female adolescents aged 18 – 25 years, self-report of sexual experience, with risks of AIDS based on screening questions, were enrolled at 2 selected community drugstores during December 2, 2011-February 28, 2012. The subjects participated in a 30-minute individual counseling session based on the Integrated Behavioral Model on condom use promotion programs. Data were collected the first visit and at 1-month after the counseling session. Data were analyzed by descriptive statistic, logistic regression and McNemar's Test with statistical significance at the 0.05 level.

This study recruited 65 female adolescents to complete a pre-counseling questionnaire and condom use promotion counseling. Completed questionnaire were received from 52 female adolescents at the 1-month follow up. The average age of the subjects was 19.7 ± 1.5 years. 98.5% were students, 81.5% were students in vocational certificate and vocational diploma. Consistent condom use rate was 33.8%, while inconsistent condom use and non-condom use was 66.2%. Satisfactoriness of condom use behavior and self-efficacy to condom preparation were significant variables associated with condom use behavior (adjusted OR=10.21, CI = 2.72-38.34, p=.001 and adjusted OR =6.72, CI=1.77-25.47, p=.005 respectively).

The condom use promotion counseling by drug store pharmacist significantly increased the intention to persuade partner to use condom from 63.5% to 82.7% (p=.021) and satisfactoriness to condom preparation from 30.8% to 53.8% (p=.004). The rate of consistent condom use was increase from 36.5% to 42.3% and self-efficacy to refuse sexual relation with non-condom use partner from 32.7% to 50.0% with no statistical significant differences.

Counseling to promote condom use in female adolescents by drugstore pharmacist proved to be effectiveness in improving consistent condom use intention and self-efficacy toward condom use. Most subjects satisfied to counselor and knowledge while counseling area should be improved.